

A veszélyek korába léptünk

2023 október 30. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása

Még nincs értékelve

Mérték

Aki még nem tanult meg imádkozni, az gyorsan kezdje el.

AZ ÚJ VILÁGREND MÁR NEM IDEOLÓGIÁKRÓL, HANEM P?RE HATALMI ÉS GAZDASÁGI ÉRDEKEKR?L SZÓL

Egy mer?ben új világrend kialakulásának kell?s közepén járunk, és bármennyire is okosak vagyunk, jobb, ha szerényen beismerjük: nincs közöttünk olyan, aki a változások kaotikus dzsungelében világosan látná, hogy az hogyan fog felépülni. Egy sokténye z?s, egymásra ható összefüggéshalmazon belül vagyunk, amelynek teljes átlátása egyel?re meghaladja a képességeinket. Ezért jómagam sem teszek mást a következ?kben, mint néhány, szerintem fontos új vonulatra hívom fel a figyelmet, amelyek befolyásolhatják, hogy merre indulhat el a világ a XXI. század közepe felé haladva.

El?ször nézzük röviden, hogyan jutottunk el a mai, kaotikus állapotokig!

A második világháború utáni állapotokból érdemes kiindulnunk, méghozzá a negyvenes évek végét?l egészen a nyolcvanas évek végéig tartó hidegháború id?szakára. Mi jellemezte ezt a korszakot? Egy viszonylag egyszer?, könnyen átlátható képlet. Két világrend állt egymással szemben, s ennek a szembenállásnak az alapja az ideológiai törésvonal volt, amely élesen elválasztotta egymástól a kapitalizmust és a kommunizmust (szocializmust), illetve a demokráciákat és a diktatúrákat. A Churchill által emlegetett vasfüggöny egyik oldalán a Nyugat állt a hozzá kapcsolódó országokkal mint tömb, a másik oldalon a Szovjetunió az általa bekebelezett közép- és kelet-európai, balkáni, balti országokkal és a hozzájuk csatlakozott országokkal a világ egyéb kontinenseir?l.

Nagyon lényeges adat, hogy a két tömb az ötvenes években a világgazdaság 88 százalékát birtokolta, emellett vagy éppen emiatt az ideológiai törésvonal két oldalán elhelyezked? tábor között a konnektivitásról szó sem volt, az ideológiai harc – amely id?nként közel állt a katonai összecsapáshoz is – a két tömb gazdaságát is kettéválasztotta.

A Nyugat ekkor minden er?vel arra törekedett, hogy fölénybe kerüljön a kommunista blokkal szemben, mutassa kiválóságát demokráciában, emberi jogokban, gazdaságban stb. Mindkét tábor le akarta gy?zni a másikat, s ez 1989–1990-ben a Nyugatnak sikerült, a Szovjetunió darabjaira hullott.

Ezután következett az a talán harminc évet megélt átmeneti korszak, melyet egypólusú világrendnek nevezhetünk, hiszen az Egyesült Államok ismét – akárcsak a második világháború után – tovább er?södött, és úgy vélhette, hogy valóban a világ urává vált. Ekkor írta meg Fukuyama a hírhedt tételét a történelem végér?l és a liberális demokráciák végleges gy?zelmér?l, s az USA ezekben az évtizedekben valóban erkölcsi, katonai és gazdasági uralmat gyakorolt a világ felett, Oroszországot például Jelcin alatt gazdaságilag kizsigerelte. Véleményem szerint itt sz?nt meg az ideológia uralma: az USA a nagy eszmékre hivatkozva – emberi jogok, demokrácia, jogállam, szabad választások, autokráciák és diktatúrák elleni fellépés címszava alatt – valójában már színtiszta világhatalmi szándékokkal avatkozott be a szuverén államok belügyeibe és gazdasági viszonyaiba, 2001. szeptember 11-t?l pedig a terrorizmus elleni fellépésre hivatkozva támadott meg közel-keleti országokat, el?ször Afganisztánt, majd Irakot, s kés?bb jött Szíria, Líbia. (Persze, az USA az ötvenes évekt?l kezdve folyamatosan beavatkozott – gazdasági érdekei alapján – más országok hatalmi viszonyaiba, Iránt?l kezdve Vietnámon át a latin-amerikai országokig és tovább, egészen Jugoszláviáig.)

Ez a harminc év volt az egypólusú világ id?szaka, melyet az Egyesült Államok uralt, többek között Nyugat-Európára is kiterjesztette a hatalmát és befolyását, s 1951-ben a támogatásával és kezdeményezésére jött létre az Európai Szén- és Acélközösség is mint a föderális unió el?futára, s az utóbbi harminc évben sem csökkent a befolyása az unióra, ellenkez?leg.

Ezt az egypólusú uralmat törte meg egyrészt Kína brutális gyorsaságú felemelkedése, amelynek eredményeképpen immár az USA-val gyakorlatilag egyenrangú viszonyba került, s innent?l már nincs egypólusú világ. Másrészt Oroszország, amely Putyin alatt gazdaságilag összeszedte magát, katonailag pedig hasonlóan er?s, mint az USA (nyilván f?leg az atomfegyverek miatt), s bejelentkezett mint középhatalmi tényez? Ukrajna megtámadásával, saját geopolitikai érdekei védelmében, amit az USA semmibe vett. A harmadik tényez? egy koncentrált, nemzetek feletti, pénzügyi elit, nevezzük davosi elitnek (a Világgazdasági Fórum székhelye alapján), amelynek hatalma és befolyása totálisan kiterjedtté vált a globális hálózatai révén. Erre bizonyíték, hogy egy amerikai kutatóintézet szerint a száz legnagyobb GDP-j? gazdasági egységnek már több mint a fele nem nemzetállam, hanem gigacég vagy pénzintézet, mint például a BlackRock és a Vanguard.

A globális elitnek, amelynek egyik vezet? személyisége Klaus Schwab, az a világos célja, hogy a nemzetállamok felett, illetve a demokrácia kiiktatásával egy világállamot hozzon létre, amelyben a technokrácia irányítja a világot, s

ennek részévé válik még az USA és Kína is.

Akkor most hol is tartunk? Ott, hogy miközben – a gazdasági kapcsolatok kinyílásával, a világgazdaság technológiai és pénzügyi globalizációjával – az országok, régiók, nagyhatalmak egymásrautaltsága növekedett, az ellátási láncok ma már átjárják a világ minden szegletét, tehát a konnektivitás szükségessé és nélkülözhetetlenné vált, addig, ezzel szemben, az egyes nagyhatalmi szerepl?k er?tereiket, geopolitikai súlyukat minimum meg kívánják ?rizni vagy még inkább növelni akarják a többi nagyhatalom és egyéb országok, régiók rovására. Ennek része az orosz–ukrán és a mostani Hamász–Izrael konfliktus is, azzal együtt, hogy ez utóbbi gyökere vallási és kulturális. A konnektivitás szükséges, helyette azonban geopolitikai hatalmi harc alakult ki. Ez egyszerre érvényes az USA-ra, Kínára, Oroszországra, de a kisebb szerepl?kre is természetesen.

Ez a következ? tanulságokkal jár:

egyre gyorsabban lehullik az ideológiai máz a hatalmi küzdelmekr?l, s látható, p?re formájában jelenik meg az, hogy az ideológiai, eszmei, értékbeli szempontok, megfontolások hangoztatása igazából ma már nem más, mint a befolyásszerzés, a geopolitikai és gazdasági küzdelmek narratív, propagandacélú eszköztára.

A demokráciára, jogállamiságra, emberi jogokra, rasszizmusra, diktatúrákra stb. való hivatkozás ma már semmi más, mint átlátszó hazugság és mellébeszélés a p?re hatalmi harcok indoklására. Az izraeli–palesztin brutális konfliktus persze történelmi, vallási is, ezért némileg külön karakter? történet, ám mégis sok tekintetben a nagyhatalmak és globális körök geopolitikai küzdelmeinek része is egyben.

Tehát egy más korba érkeztünk el, amikor a gazdasági, politikai, hatalmi érdekek mindennél világosabban felszínre kerülnek. Ki beszél itt már arról, hogy Kínában lábbal tapossák az emberi jogokat? Ki beszél arról, hogy diktatúra van ott? Mindenki félvezet?kr?l, lítiumról, ritkaföldfémekr?l, akkumulátorokról, elektromos autókról beszél, kínai kereskedelmi manipulációkról, exportfölényr?l stb. És ki foglalkozik Venezuela politikai rendszerével, ha kell az olaj? Vagy éppenséggel Szaúd-Arábiában a n?k emberi jogaival? És ki foglalkozik Európa értékeivel, ha az USA el akarja csábítani az európai gigacégeket saját országába az inflációellenes törvénnyel? És vajon mennyire álságos az unió elitje, amikor a szankciók ellenére titokban kereskedik a nagy ellenség Oroszországgal? És ugye Donald Tusk érkezésével Lengyelország azonnal mintademokráciává válik? Ugyan már!

Egyszóval: az ideológia, az érték már csak az országhatárokon belül válik érdekessé és fontossá az adott országnak, nemzetnek. Valójában a középkori vagy még annál is régebbi id?khöz érkeztünk vissza, amelyben az új világrend szimpla hatalmi és érdekérvényesítési harcok, küzdelmek alapján alakul ki. És nem tudjuk, hogyan alakul vagy hová fajul.

Három igazi nagy veszély van. Az els?, hogy az Egyesült Államok „túlnyerte magát” a második világháború és a hidegháború után is, nagyon sokáig volt valóban vezet? világhatalom. Ezt megszokta, s ezt mindenáron meg akarja ?rizni. Ebben a „mindenáronban” van az igazi veszély, amely világháborúig sodorhat bennünket. A második veszély a globális elit, amely nem tett le arról a céljáról, hogy megvalósítsa a világkormányzást, az egyik példa erre a WHO elképeszt? uralomra törése a nemzetállamok felett. Létre akarják hozni a „homo globalicust”, a globális embert, ezért még jól is jöhet nekik, ha a közel-keleti háború miatt Európa egyre inkább kevert fajúvá válik, miként azt már Coudenhove-Kalergi eltervezte. Végül itt van Oroszország is, amely, ha valahogy sarokba szorítanák, bármire képes lehetne.

Azt javaslom nekünk, magyaroknak: ne akarjunk igazságot osztani ott, ahol nem lehet. Vannak civilizációs, de még inkább vallási alapú ellentétek, valami maradt még a régi politikai ellentétekb?l is, ezek új ellentétekkel keverednek, de ezek már csak úgy jelentkeznek a világban, mint hatalom, er?forrás, területszerzés utáni vágy és fellépés narratívái – vagy már úgy sem. Helyette jönnek az összecsapások, ha kell, végül katonai er?szakkal.

Aki még nem tanult meg imádkozni, az gyorsan kezdje el.

Borítókép: Klaus Schwab német közgazdász, a Világgazdasági Fórum alapító ügyvezet? elnöke beszél az 51. Világgazdasági fórum megnyitóján Davosban 2022. május 23-án (Fotó: MTI/EPA/Keystone/Laurent Gillieron)

Fricz Tamás - www.magyarnemzet.hu

Ajánló